ភាពរួចទោសដែលគ្រប់គ្រងដោយអំណាចៈ ករណី អៀង សារី

សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានថ្លែងទៅកាន់ទីភ្នាក់ងារសារព័ត៌មានក្យូដូថា មិនគួរនាំអតីតឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីខ្មែរក្រហមទទួលបន្ទុកកិច្ចការបរទេសគឺ អៀង សារី ទៅកាត់ទោសអំពីបទចោទប្រកាន់ថាបានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការកាន់អំណាចរបស់ខ្មែរក្រហមពីឆ្នាំ១៩៧៥-៧៩ឡើយ ។

សេម្តចនាយករដ្ឋមន្ត្រីកម្ពុជាបាននិយាយទៀតថា អៀង សារី បានរួមចំណែកយ៉ាងធំធេងក្នុងការបង្រួបបង្រួមជាតិ ដោយដឹកនាំអតីតកងកម្លាំងខ្មែរក្រហមប្រមាណ៧០ភាគរយឲ្យចូលមកក្នុងភាគីខាងរដ្ឋាភិបាលដែលនាំដល់ការលុបបំបាត់ទាំងស្រុងនូវអង្គការចាត់តាំងផ្នែកយោធាខ្មែរក្រហម ។

សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានបន្ថែមទៀតថា អៀង សារី បានបង្ហាញពីចេតនាល្អ ដោយធ្វើឲ្យខ្មែរក្រហមទម្លាក់អាវុធ ហើយថា ព្រះមហាក្សត្របានឡាយព្រះហស្តលេខានិងលើកលែងទោសដល់ អៀង សារី ដែលជាមនុស្សម្នាក់បានដឹកនាំពួកខុទ្ទាមឲ្យចុះចូលធ្វើការផ្តាច់ខ្លួន ។ ការនិយាយបែបនេះ គឺយោងទៅតាមសេចក្តីលើកលែងទោសក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៦ដល់ អៀង សារី ដែលប្រទានឲ្យដោយព្រះមហាក្សត្រសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ និងដោយមានការស្នើសុំពីសហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

អៀង សារី និងមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមឯទៀតត្រូវបានកាត់ទោសប្រហារជីវិតដោយកំបាំងមុខម្តងរួចមក ហើយនៅឆ្នាំ១៩៧៩ ដោយតុលាការមួយដែលរៀបចំឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានត្រួតត្រាដោយកងទ័ពវៀតណាម ។ តុលាការនោះបានធ្វើការជាមួយចៅក្រមមួយចំនួនដែលមកពីប្រទេសគុយបានិងមកពីបណ្តាប្រទេសដទៃទៀតដែលមានប្រព័ន្ធ

តុលាការមួយដែលមិនឯករាជ្យទាល់តែសោះ ។ អ្វីដែលធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះទៀតនោះគឺថាផ្នែកខ្លះនៃទម្រង់ច្បាប់ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងដោយគណបក្សកាន់អំណាចនៅក្នុងរដ្ឋនោះតែម្តង ។

សេចក្តីថ្លែងជាបន្តបន្ទាប់របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីដែលថា អៀង សារី គួរតែត្រូវបាននាំខ្លួនយកទៅកាត់ទោស និងប្រតិកម្មរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីដដែលថា "មិនគួរមានការកាត់ទោសពីរលើកទៅលើបទឧក្រិដ្ឋកម្មដដែលៗ" បាននាំរូបខ្ញុំឲ្យមានជំនឿថានឹងមិនមានឯករាជ្យទាល់តែសោះនៅក្នុងដំណើរការកាត់ទោសក្រុមមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមឲ្យទទួលខុសត្រូវលើការសម្លាប់រង្គាលដែលបានកើតឡើងនៅកម្ពុជារវាងឆ្នាំ ១៩៧៥-៧៩ ។

លោក ឆាំង យុ នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ដែលបានចំណាយពេលវេលារាប់ឆ្នាំដើម្បីប្រមែប្រមូលរាល់ភ័ស្តុតាងសម្រាប់តុលាការចុងក្រោយមួយដើម្បីកាត់ទោសខ្មែរក្រហមបាននិយាយថា "យើងមានពត៌មានគ្រប់គ្រាន់ជូនដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការបង្កើតជារឿងក្តីប្រឆាំងនឹង អៀង សារី" ។

នៅទ្វីបអឺរ៉ុប ស្ត្រីមេម៉ាយដែលមានប្តីជាអតីតអ្នកការទូតកម្ពុជាត្រូវបានហៅឲ្យត្រឡប់ចូលស្រុកវិញនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៥ តាមរយៈសារទូរលេខមួយច្បាប់ដែលចុះហត្ថលេខាដោយ អៀង សារី ផ្ទាល់ដៃ បានចោទប្រកាន់ អៀង សារី ពីបទបានធ្វើឲ្យបាត់បង់អាយុជីវិតប្តីនិងកូនៗរបស់គាត់ ។ ស្ទើរតែគ្រប់ករណីទាំងអស់ទាំងឯកអគ្គរដ្ឋទូត ទាំងអ្នកការទូតដែលមកពីកន្លែងផ្សេងៗពីគ្នា សុទ្ធតែត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យទៅធ្វើការអប់រំកសាងខ្លួនបន្ទាប់ពីបានមកដល់ភ្នំពេញ ។ ជាការពិតណាស់ថា"អប់រំកសាងខ្លួន" គឺជាពាក្យរបស់ខ្មែរក្រហមប្រើសម្រាប់កុំឲ្យអាក្រក់ស្តាប់ពេកក្នុងការជំនួសពាក្យ"សម្លាប់" ។

មានមតិជាច្រើនដែលបានចោទសួរខ្ញុំថា ហេតុអ្វីក៏ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់យល់ព្រមនឹងសំណើដែលធ្វើឡើងដោយសម្តេចក្រុមព្រះនរោត្តម រណឫទ្ធិ ជានាយករដ្ឋមន្ត្រីទី១ រួមជាមួយសម្តេច ហ៊ុន សែន ជានាយករដ្ឋមន្ត្រីទី២នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការប្រទានការលើកលែងទោសដល់ អៀង សារី ដែលជាជនល្បីអសោចខាងសម្លាប់មនុស្សបែបនេះទៅវិញ ។

ជាដំបូងយើងគួរតែនិយាយថាតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់មានព្រះរាជអំណាចក្នុងការប្រទានការលើកលែងទោសដោយឆន្ទៈរបស់ព្រះអង្គបន្ទាប់ពីបានទទួលរួចហើយនូវសំណើសុំរបស់ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ខ្ញុំសូមរំឭកឡើងវិញនូវព្រឹត្តិការណ៍ជុំវិញការលើកលែងទោសដល់ អៀង សារី កាលពីពេលកន្លងទៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៦÷

១) នៅថ្ងៃសៅរ៍ ទី១៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៦ សហនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលមានសម្តេចក្រុមព្រះនរោត្តម រណឫទ្ធិ និងសម្តេច ហ៊ុន សែន បានធ្វើសំណើមួយសុំចូលគាល់ព្រះមហាក្សត្រនៅឯដំណាក់របស់ព្រះអង្គដែលនៅទីនោះសហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរបានដាក់ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រនូវពង្រាងព្រះរាជក្រឹត្យដែលរៀបចំហើយជាស្រេចអំពីការលើកលែងទោសដល់ អៀង សារី ។ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ក៏ឡាយព្រះហស្ត-លេខាទៅ ក៏ប៉ុន្តែបានប្រទានព្រះរាជយោបល់ដល់សហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរថាគួរតែត្រូវឲ្យមានការទទួលបានការគាំទ្រនូវសម្លេងពីរភាគបីពីសភាជាតិដែលជាតំណាងរបស់ប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាទាំងមូលមុននឹងចេញព្រះរាជក្រឹត្យជាសាធារណៈនិងដាក់ឲ្យអនុវត្ត ។

២) ដោយសារតែសហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីររូបប្រឆាំងនឹងការពិភាក្សាវែកញែកនៅក្នុងសភាជាតិលើបញ្ហានេះទើបព្រះមហាក្សត្ររំឭកហើយរំឭកទៀតមុននឹងភៀវរបស់ព្រះអង្គចាកចេញទៅថា ព្រះរាជក្រឹត្យនេះគួរតែត្រូវមានការគាំទ្រជាលាយលក្ខណ៍អក្សរចំនួនពីរភាគបីពីសភាជាតិ ។ ពេលនោះព្រះអង្គបន្ថែមថា លិខិតនីមួយៗដែលចេញដោយសមាជិកសភាគ្រាន់តែផ្ញើថ្វាយទៅព្រះអង្គគឺជាការគ្រប់គ្រាន់ទៅហើយ ។ សហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីររូបបានធានានៅចំពោះព្រះភ័ក្ត្រព្រះមហាក្សត្រជាផ្លូវការថាអាចទទួលយកបានយ៉ាងហោចណាស់ក៏ហត្ថលេខាចំនួន៨០ដែរពីសមាជិកសភា ក្នុងការយល់ព្រមទៅលើការលើកលែងទោសដែលទាំងអស់នេះដែលជាការបំពេញបានទៅនឹងលក្ខខណ្ឌរបស់ព្រះមហាក្សត្រពីខាងដើម ។

៣) ដើម្បីសម្តែងពីបំណងល្អរបស់ខ្លួន សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

បានសន្យានៅចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះអង្គនិងព្រះរាជបល្ល័ង្កថា សម្តេចនឹងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយសម្តេចក្រុមព្រះនរោត្តម រណឫទ្ធិ ក្នុងការដឹកនាំប្រទេស ហើយថាបញ្ហាខ្វែងគំនិតគ្នាទាំងអម្បាលម៉ាននឹងត្រូវបញ្ចប់តែត្រឹមនេះ ។ ព្រះមហាក្សត្រសព្វព្រះរាជហឫទ័យណាស់ចំពោះការសន្យានេះដោយមានបន្ទូលថា ប្រសិនបើសហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរនៅមានការខ្វែងគំនិតគ្នាដូចក្នុងករណីចាប់តាំងពីខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩៦ ការចំណោញបានត្រឹមតែទៅលើសត្រូវរបស់កម្ពុជាតែប៉ុណ្ណឹង ។

៤) នៅក្នុងល្ងាចថ្ងៃដដែលក្នុងពិធីគម្រប់ខួបអភិសេករបស់ព្រះករុណា សម្តេចក្រុមព្រះនរោត្តម រណឫទ្ធិ បានមានព្រះបន្ទូលប្រាប់ឯកអគ្គរដ្ឋទូតប្រទេសអាស៊ានដែលចូលរួមពិធីនោះអំពីការឡាយព្រហស្តលេខារបស់ព្រះមហាក្សត្រទៅលើព្រះរាជក្រឹត្យដែលនាំដល់ការធ្វើខុសនឹងសន្យាធ្វើឡើងចំពោះរាជានិងធ្វើឲ្យការលើកលែងទោសមានភាពជាសាធារណៈ ។

៥) រាជក្រឹត្យលើកលែងទោសដែលឡាយព្រះហស្តលេខាដោយព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តម សីហនុ បានធ្វើឲ្យ អៀង សារី រួចចាកផុតពីការកាត់ទោសប្រហារជីវិតដែលសម្រេចឡើងដោយតុលាការអន្តរជាតិក្នុងឆ្នាំ១៩៧៩ និងទទួលបានសិទ្ធិរួចផុតពីការចោទប្រកាន់ក្រោមច្បាប់ដាក់ខ្មែរក្រហមនៅក្រៅច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩៤ទៀតផង ។ ក៏ប៉ុន្តែការរួចផុតខាងលើរបស់ អៀង សារី មិនមានន័យថា ទៅថ្ងៃមុខទៀត អៀង សារី មិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់ដើម្បីកាត់ទោសពីបទឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាមឬបទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍នោះទេ ។ ជីវិតប្រជាជនកម្ពុជារាប់ពាន់នាក់បានស្លាប់នៅក្រោមតួនាទីរបស់ អៀង សារី កាលក្នុងជំនាន់ខ្លួនកាន់អំណាច ។

ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយចាប់តាំងពីមានការលើកលែងទោស អៀង សារី បានអះអាងថា ខ្លួនគាត់ជាមនុស្សគ្មានទោសពៃរ៍អ្វីទាំងអស់នៅក្នុងបទឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់លើរូបគាត់ ។ អៀង សារី អះអាងដោយទទូចថា ស្ទើរតែរាល់សេចក្តីសម្រេចចិត្តទាំងអស់គឺត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្វីដែលហៅថា "ក្រុមមនុស្សបួននាក់" ដែលរួមមាន ប៉ុល ពត (ស្លាប់) នួន ជា (រស់នៅប៉ៃលិន) ជាបងធំទី២ពិតៗ សុន សេន និងប្រពន្ធរបស់ សុន សេន ឈ្មោះ យុន យ៉ាត (អ្នកទាំងពីរនេះត្រូវបានធ្វើឃាតក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៧) ។

អៀង សារី បានអះអាងទៀតថា ក្រោយពេលរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ការដែលថាមិនមានការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីណាមួយនោះមិនមែនជាការពិតទេពីព្រោះកំណត់ហេតុនៃការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីភាគច្រើនមានស្រាប់ ហើយ អៀង សារី ខ្លួនឯងបានចូលរួមការប្រជុំគណៈរដ្ឋមន្ត្រីទាំងនោះទៀតផង ។

នៅក្នុងសៀវភៅទិនានុប្បវត្តិរបស់ព្រះករុណាអំពីសម័យកាលនោះដែលខ្ញុំទើបតែបានបកប្រែចប់ ហើយដែលនឹងត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយនៅឯទីក្រុងបាងកកមុនដំណាច់ឆ្នាំនេះ ព្រះករុណាបានមានព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់ថា ព្រះករុណាត្រូវបានរៀបចំឲ្យចូលរួមប្រជុំជាមួយ ប៉ុល ពត នៅថ្ងៃទី៥ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ នៅឯសាលប្រជុំរដ្ឋាភិបាល ដែលនៅទីនោះមានការទូលថ្វាយដំណឹងដល់ព្រះករុណាអំពីការឈ្លានពានរបស់វៀតណាមមក

លើប្រទេសកម្ពុជានិងស្នើសុំឲ្យព្រះករុណាជួយជជែកនៅឯក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិនៅទីក្រុងញូវយ៉ក ដើម្បីការពារប្រយោជន៍ជាតិនិងប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះករុណា ។ ព្រះករុណាក៏បានយល់ព្រមតាមសំណើនោះ ។

ប៉ុល ពត បានទូលថ្វាយព្រះករុណាថាក្រុម ញាតិវង្សានុវង្សរបស់ព្រះករុណាទាំងអស់នឹងអាចចាកចេញពីប្រទេសនៅល្ងាចថ្ងៃដដែលនោះតាមយន្តហោះពិសេសរបស់ចិន ក៏ប៉ុន្តែ អៀង សារី បានចូលជ្រៀតជ្រែកដោយនិយាយថា មានតែព្រះមហាក្សត្រតែមួយអង្គឯងនិងអគ្គមហេសីតែប៉ុណ្ណោះដែលអាចចាកចេញបាន ចំណែកញាតិវង្សានុវង្សទាំងប៉ុន្មានគួរតែបន្តនៅភ្នំពេញដដែលចុះ ។ អៀង សារី ចង់ទុកញាតិវង្សានុវង្សរបស់ព្រះករុណានៅក្នុងប្រទេសដើម្បីឲ្យមានការធានាដោយច្បាស់ថាព្រះមហាក្សត្រទ្រង់នឹងមិនមានបន្ទូលឬធ្វើអ្វីដែលនាំឲ្យមានការខូចប្រយោជន៍ដល់របបរបស់ខ្លួនទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប៉ុល ពត ជម្នះលើ អៀង សារី ហើយគ្រួសាររបស់ព្រះករុណាបានយាងចាកចេញទៅក្រៅនៅល្ងាចថ្ងៃនោះតែម្តង ។

នៅក្នុងសន្និសីទសារពត៌មានកាលថ្ងៃទី៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៦ អៀង សារី បានឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់អ្នកការសែតបរទេសថា "ខ្លួនគាត់ពុំមានវិប្បដិសារីឡើយដោយសារតែក្នុងតួនាទីជាឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការបរទេសនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គាត់អត់មានបានធ្វើអីសោះទាក់ទងនឹងបទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍" ។ ប្រហែលជាបន្ទាប់ក្រោយមកទៀត អៀង សារី ប្រាកដជានិយាយដូច ណាស៊ីនៅឯតុលាការ នូរិមប៊ឹក ហើយថា រូបគាត់ធ្វើតាមតែបញ្ជាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ខ្ញុំសូមផ្តល់ជាយោបល់ថា សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីព្រមទាំងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមិនគួរណាយកខ្លួនធ្វើជារបងនៅក្រោមផ្លាក "បង្រួបបង្រួមជាតិ" ដើម្បីការពារជនធ្លាប់សម្លាប់មនុស្សដែលឥឡូវនេះកំពុងមានជីវភាពរស់នៅយ៉ាងសុខស្រួលនៅប៉ៃលិននិងនៅភ្នំពេញក្នុងខណៈដែលជនរងគ្រោះជាច្រើននាក់បង្ខំចិត្តរស់នៅកៀកកិតជាមួយនឹងអ្នកដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភបំពានមកលើខ្លួន ។ អ្នកនយោបាយណាម្នាក់ដែលធ្វើរបៀបនេះនឹងមិនអាចទទួលបាននូវទំនុកចិត្តឲ្យដឹកនាំជាតិរបស់ខ្លួនឆ្ពោះទៅរកអនាគតមួយដែលមានសន្តិភាពនិងប្រជាធិបតេយ្យឡើយ ។ ដូចជាអ្នកទាំងឡាយដែលប្រៀបប្រដូចការអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌទៅនឹងការសងសឹកអ៊ីចឹង គឺបង្ហាញថា អ្នកទាំងនោះមិនគោរពច្បាប់ឬមិនគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ។

ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលបែបនេះបោះបង់ចោលមិនរវីរវល់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សដូចដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាហាក់ដូចជាកំពុងធ្វើនេះ សហគមន៍អន្តរជាតិប្រាកដជាឈានជើងចូលមកដោះស្រាយមិនខាន ។

ខ្ញុំយល់ឃើញថា បញ្ហានេះគឺជារឿងមួយដ៏សែនស្មុគស្មាញពិបាកដោះស្រាយ ក៏ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមស្នើយោបល់ថា សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនឹងទទួលបាននូវការគោរពកោតសរសើរពីប្រជាពលរដ្ឋនិងពីសហគមន៍អន្តរជាតិ ប្រសិនបើសម្តេចផ្តល់ចម្លើយដ៏ត្រឹមត្រូវដល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់សម្តេចដែលស្រេកឃ្លានចង់បានយុត្តិធម៌និងប្រសិនបើសម្តេចឈប់ព្យាយាមការពារជនដែលមិនគួរឲ្យការពារតទៅទៀត ។

ហ្វូលីយ៉ូ ហេលរដ្ឋស